

Texttyp: Argumenterande text

Sex veckors kurs i liten grupp för åk 4–7, där eleverna övertygar en läsare som svarar

Skrivning · åk 4–7 · 60 minuter per pass, två pass i veckan · Två till tio elever

En kurs i sex veckor för två till tio elever i åk 4–7 som skriver korta texter utan plan. Eleverna lär sig övertyga en läsare: de väljer skäl som läsaren bryr sig om, förklarar dem och säger vad läsaren ska göra. Texterna går till en vuxen på skolan, som svarar. Kursen hör till Texttyper i grupp.

Hör till	Texttyper i grupp		
Område	Skrivning	Årskurs	åk 4–7
Format	liten grupp, par	Tid	60 minuter per pass, två pass i veckan
Period	12 pass, omkring sex veckor	Grupp	Två till tio elever
Uppdaterad	28 oktober 2026		
Material	lappar, bladet Planen, kortet Läsarens frågor, mentortexterna, diagrammet Mina texter, en mapp per elev · allt material under Kursens material		

Så gör eleven: Tänk, Planera, Säg, Skriv

Fyra bilder ur filmen om de fyra stegen, med ett par i vecka 2. Maria, kursens läsare, är inte i rummet: hon syns i bilden eftersom paret tänker på henne. Filmen på metodens sida visar samma sak i rörelse.

Vem läser? Maria i biblioteket.
Vad vill vi? När får vi svar?

Det vi vill, och skälen	Åt sidan

Vem hinner låna? Maria läser. Vi vill ha öppet.

Maria Eleven Läsare, annat par

1 • Tänk: vem läser? Maria undrar vem som hinner låna.

Vem läser? Maria i biblioteket.
Vad vill vi? När får vi svar?

Det vi vill, och skälen	Åt sidan
Ha öppet på lunchrasten Fler hinner låna Nio fick vänta ute	Bryr sig Maria om det skälet? Det är tråkigt på rasten

Åt sidan. Det gäller bara oss.

Maria Eleven Läsare, annat par

2 • Planera: bryr sig läsaren om skälet? En lapp åt sidan.

Vem läser? Maria i biblioteket.
Vad vill vi? När får vi svar?

Det vi vill, och skälen	Åt sidan
Ha öppet på lunchrasten Fler hinner låna Nio fick vänta ute Från nästa vecka	Det är tråkigt på rasten

Kan du ha öppet från nästa vecka?

Maria Eleven Läsare, annat par

Vad ska jag göra?

3 • Säg: en läsare ur ett annat par frågar. Ny lapp.

Vem läser? Maria i biblioteket.
Vad vill vi? När får vi svar?

Det vi vill, och skälen	Åt sidan
Ha öppet på lunchrasten Fler hinner låna Nio fick vänta ute Från nästa vecka	Det är tråkigt på rasten

Kan du ha öppet från nästa vecka?

Maria Eleven Läsare, annat par

4 • Skriv: eleven skriver det hen sa till läsaren.

Texttyp: Argumenterande text är en kurs för elever i åk 4–7 som behöver stöd i att skriva. De har ofta en åsikt och ett par skäl, men de förklarar inte skälen och skriver inget slut, och texten blir kort. I kursen lär de sig övertyga en läsare. En argumenterande text vill få någon att hålla med eller göra något, och den lyckas när läsaren får veta vad skribenten vill, varför och vad läsaren själv ska göra.

På tavlan står tre rader: Vem läser? Vad vill vi? När får vi svar? Vid den tredje står när svaret kommer. På bordet ligger lappar, bladet Planen och kortet Läsarens frågor. Lapparna är remsor av papper, som du skriver ut på arket Lapparna, bland mallarna, och klipper isär. På den första lappen skriver eleverna vad de vill, och på var och en av de andra ett skäl, alltså ett argument, med några ord: "Fler hinner låna." Sedan lägger de lapparna på bladet Planen. Vid varje lapp frågar de sig om läsaren bryr sig om det skälet. De

lägger minst en lapp åt sidan, och den som gör det säger varför. De lappar som ligger kvar lägger de i ordning, och det är planen för texten.

Eleven lär sig genom att höra dig tänka högt och sedan göra likadant. Du frågar som läsaren, säger dina val högt och lämnar över. Det eleven ska ta över är att välja för läsarens skull och säga valet högt: "Jag lägger det här skälet åt sidan, för det gäller bara mig." Eleven gör varje text med samma fyra steg, Tänk, Planera, Säg och Skriv. De står på bladet Planen, och efter vecka 3 kan eleven säga dem. I steget Säg berättar eleven sin text för en läsare, som har kortet och frågar det hen inte fick veta. Det eleven svarar då är oftast förklaringen som saknades, och den skriver eleven sedan in i texten. Mitt i skrivandet möter eleven andras texter och läsarens frågor, och väljer vad hen använder i sin egen text. När texten är klar skriver hen vad hen tar med sig till nästa text.

Kursens läsare är en vuxen på skolan som har en fråga att avgöra, till exempel bibliotekarien som undrar om biblioteket ska ha öppet på lunchrasten. Du ber hen ställa upp under vecka 1. I vecka 2 kommer hen till gruppen i tio minuter och ställer sin fråga, och eleverna frågar vad hen behöver veta för att kunna bestämma. I vecka 3 skriver gruppen en gemensam text till hen, och läsaren svarar med sitt beslut. Blir det ja, sätter gruppen upp beslutet där det gäller, till exempel på bibliotekets dörr. I vecka 5 väljer varje elev en egen sak och skriver om den till samma läsare. Det sista passet är ett möte: eleven säger vad hen vill, och läsaren svarar.

De sex veckorna går från att du visar till att eleven skriver själv. I vecka 1 skriver eleven ett brev utan stöd, och gruppen läser en text som läsaren. Brevet lägger ni bredvid ett nytt brev i vecka 6. I vecka 2 visar du hur du planerar och skriver en text, i vecka 3 skriver gruppen, i vecka 4 planerar paren och i vecka 5 var och en. I vecka 6 kommer svaren, och gruppen läser två uppgifter som liknar provens, så att eleven känner igen när en uppgift ber om en argumenterande text. Det som gäller alla kurser i serien står i Texttyper i grupp: vilka eleverna är, hur du tänker högt, vad du gör när en elev fastnar och vad kurserna bygger på.

Så fungerar insatsen

Två till tio elever har tolv pass om 60 minuter, två i veckan under omkring sex veckor. Eleven gör varje text med fyra steg, Tänk, Planera, Säg och Skriv: hen säger vem som läser, väljer skäl som läsaren bryr sig om, berättar texten för en läsare och skriver den. Du tar bort stödet vecka för vecka: du visar, gruppen skriver tillsammans, paren planerar ihop och till sist planerar var och en sin egen text. Gruppens och elevens egna texter går till kursens läsare, en vuxen på skolan som svarar. Breven i pass 1 och 11, elevens diagram och det du hör eleverna säga visar om kursen hjälper.

Så sätter du ihop gruppen

Kursen är för elever i åk 4–7 som skriver korta texter utan plan: en åsikt, ett par skäl utan förklaring och inget slut. Eleven behöver kunna få ned läsbara meningar för hand, på dator eller genom att diktera. Den som redan planerar och skriver sammanhängande får inte ut mycket av kursen, och den vars största hinder är stavningen behöver stöd i stavning vid sidan av kursen. Gruppen har två till tio elever. Du sätter ihop paren efter vem som stöttar vem. Med udda antal blir ett av paren tre, och med två elever är du läsare åt dem.

Tre saker att hålla fast vid

Nämn läsaren före första ordet, i varje text. Läsaren avgör vilka skäl som ska med. Lägg något åt sidan eller lägg till något för läsarens skull, och säg varför, så att valet hörs och syns på pappret. Kör fast högt, och säg vad du gör då. Eleven behöver höra att också du fastnar och hur du tar dig vidare. De tre sakerna ska först höras från dig och sedan från eleven, och det är dem du lyssnar efter.

Läsaren frågar, och eleven svarar

När eleven planerar och berättar sin text svarar hen på det en läsare undrar. Frågorna står på kortet Läsarens frågor.

Läsaren frågar	Eleven	Du säger
Vad vill du?	Säger vad hen vill, så att läsaren kan svara ja eller nej	<i>"Vad vill du? Säg det i en mening."</i>
Varför?	Ger skäl som läsaren bryr sig om	<i>"Bryr sig läsaren om det skälet?"</i>
Hur menar du?	Förklarar skälet, med något hen har sett, räknat eller frågat om	<i>"Vad har du sett, räknat eller frågat om?"</i>
Vad ska jag göra?	Säger det första läsaren kan göra	<i>"Vad kan hen göra redan i morgon?"</i>

Det eleven vill och det läsaren ska göra är två saker. "Vi vill ha biblioteket öppet på lunchrasten" är det eleven vill, och "Kan du ha öppet från nästa vecka?" är det läsaren ska göra. Orden åsikt och motivera möter eleven i vecka 6, när gruppen läser en uppgift av det slag som proven har. I åk 6–7 använder du orden åsikt och argument redan från vecka 1: åsikten är det eleven tycker och vill, och ett argument är ett skäl.

De sex veckorna

Varje vecka har två pass, och varje text har en läsare.

Vecka	Det som händer	Eleven skriver	Läsaren
Vecka 1 Läsaren	Pass 1: brevet, och två texter om samma skolgård. Pass 2: dina svar, och ni läser ett brev till vaktmästaren Jonas.	Ett brev på tio minuter, och ett tillägg	Du
Vecka 2 Du visar	Pass 3: du visar, kursens läsare kommer, och paren börjar skriva. Pass 4: du skriver klart din text, och var och en sin.	En kort text, med parets plan	En elev ur ett annat par, och du
Vecka 3 Gruppens text	Pass 5: du skriver början på gruppens text, och var och en skriver vidare. Pass 6: du visar hur ett skäl förklaras.	En fortsättning på gruppens text, och förklaringar i sin egen text	Kursens läsare, och en elev ur ett annat par
Vecka 4 Parens text	Pass 7: kursens läsare har svarat, och paren väljer något de själva vill. Pass 8: du visar ett slut som säger vad läsaren ska göra.	En text, med parets plan	En elev ur ett annat par, och du

Vecka	Det som händer	Eleven skriver	Läsaren
Vecka 5 Egen text	Pass 9: en egen sak, en egen plan och början. Pass 10: eleven skriver klart och läser för kamraten. Texten skickas.	En egen text	Kamraten, och kursens läsare
Vecka 6 Svaren	Pass 11: ett nytt brev, och två uppgifter som liknar provens. Pass 12: mötet med kursens läsare.	Ett brev, det hen säger på mötet och ett svar på svaret	Du, och kursens läsare

Kursens läsare är en vuxen på skolan. Avsnittet Var hittar du texterna och läsaren? säger hur du ber hen vara läsare. Hur stödet tas bort vecka för vecka står i Texttyper i grupp, under Så tas stödet bort.

Ett pass i sex delar

Fem av passen, pass 4 och pass 6 till 9, har samma sex delar. I delarna Tänk och planera, Säg och Skriv gör eleverna de fyra stegen. En text tar oftast två pass. Tabellens minuter gäller pass 7, där eleverna planerar, berättar texten och börjar skriva. De andra fyra passen har samma delar med andra minuter, och alla passens minuter står på veckans sida.

Förbered dig genom att läsa veckans sida under Till läraren: veckorna. Där står dagens mening, vad du visar och vad du ska lägga märke till, och passets minuter när de skiljer sig från tabellens. Minuterna är hållpunkter: det tar tid att komma i gång, och Skriv är lång för att passet ska ha luft.

Läs som läsaren 0–5 min	Visa och pröva 5–15 min	Tänk och planera 15–27 min	Säg 27–33 min	Skriv 33–57 min	Läs upp 57–60 min
Gemensamt · Hela gruppen, med dig vid tavlan	Läraren visar · Du tänker högt, och gruppen gör likadant	I par · Två och två, med var sin text			Gemensamt igen · Två elever berättar om ett val

Del	Rutinen i 6 delar	Så leder du det
Före passet	Skriv tavlan tre rader och dagens mening, om passet har en. Lägg fram lappar, pennor, bladet Planen, kortet Läsarens frågor och mapparna. Välj två eller tre elever som du lyssnar särskilt på.	
Läs som läsaren 0–5 min	1. En elev läser dagens mening som läsaren. Alla skriver en ny mening som svar, och ni lägger dem bredvid varandra. Var och en gör sin mening bättre.	Fråga "Vad vet du nu? Vad undrar du?" Den som inte hinner skriva säger sin mening. Fråga sedan "Vilken mening ger läsaren mest? Varför?"
Visa och pröva 5–15 min	2. Du visar det som står på veckans sida. Gruppen säger vad de hörde och prövar samma sak en gång tillsammans.	Skriv på tavlan vad ni övar på, och visa bara det. Fråga "Vad hörde ni mig säga?" Lägg undan veckans texter före Skriv.
Tänk och planera 15–27 min	3. Eleven läser bladet Mitt mål. Paret säger vem som läser. På lappar skriver de vad de vill och sina skäl, och lägger minst en åt sidan och resten i ordning.	Fråga efter läsaren före skälen. Vid varje lapp: "Bryr sig läsaren om det skälet?" Sedan: "Vilken lapp lägger ni åt sidan? Varför?"

Del	Rutinen i 6 delar	Så leder du det
Säg 27–33 min	4. Skribenten berättar för en läsare ur ett annat par. Läsaren har kortet Läsarens frågor och frågar det hen inte fick veta. Svaret blir en ny lapp. Sist säger läsaren sin första mening.	Lyssna på en skribent i taget, och säg <i>”Det du svarade nu ska med i texten.”</i> Kan hen inte svara, tar paret reda på det.
Skriv 33–57 min	5. Var och en skriver efter planen, på varannan rad. Den som är klar läser texten som läsaren, med kortet, och skriver in det läsaren saknar.	Säg <i>”Skriv det du sa.”</i> Läs en mening över axeln och ställ en enda fråga ur kortet Läsarens frågor, som <i>”Hur menar du?”</i> Rätta inte nu. Den som inte kommer i gång får hjälp med första meningen.
Läs upp 57–60 min	6. Två elever läser en mening ur sin text och berättar om ett val.	Fråga efter ett val: <i>”Vilket skäl lade du åt sidan? Varför?”</i> När en text är klar skriver eleven på bladet Mitt mål vad hen tar med sig.
Efter passet	Fäst lapparna på bladet Planen. Fyll i fältet Till nästa pass på bladet Det jag hör.	

Tavlans tre rader är frågorna om läsaren: Vem läser? Vad vill vi? När får vi svar? Vid den första skriver du vem eleverna skriver till, och vid den tredje när svaret kommer: i dag, i nästa pass eller den dag som kursens läsare har lovat. Har det du visar en annan läsare, skriver du den vid ditt exempel. Dagens mening tar du aldrig ur en enskild elevs text. De tre svarsraderna är läsarens svar, och de står på kortets andra sida: Nu vet jag, Det här övertygade mig och Nu undrar jag.

Arbetsform: gemensamt, läraren visar, i par, gemensamt igen

I delen Säg sätter sig två par ihop, och läsaren kommer ur det andra paret. De två som berättar gör det samtidigt, var och en för sin läsare. Blir ett par över, är du läsare åt det paret, och åt ett annat par nästa gång. Så blir det i varje pass när gruppen har två, tre, sex, sju eller tio elever. Då skriver du på bladet Det jag hör vad det paret säger, och den andra i paret säger sist sin första mening till dig. Är en i paret borta, blir kamraten den tredje i ett annat par. I pass 9 har var och en sin egen plan, och då är kamraten läsaren. Paren är desamma hela kursen, och paret får planera på sitt starkaste språk.

Efter kursen: Uppgift 1

Del	Så gör du
Förberedelse <i>Före passet</i>	Skriv ut Uppgift 1, och ta fram elevernas diagram Mina texter och Mitt mål, som du har behållit sedan pass 12.
Målet och uppgiften <i>0–5 min</i>	Var och en har sitt mål från pass 12 och Uppgift 1 framför sig och läser dem.
Tänk och planera <i>5–20 min</i>	Eleven säger att elevrådet läser. Hen planerar själv med lappar eller en lista.
Säg <i>20–26 min</i>	Kamraten lyssnar som läsare och frågar efter det som saknas.
Skriv <i>26–55 min</i>	Eleven skriver texten efter sin plan.
Diagrammet <i>55–60 min</i>	Eleven fyller i den sista stapeln i diagrammet Mina texter.

Exempel: så går pass 7 till

Gruppen:

Fyra elever i åk 5, vecka 4, pass 7. Kursens läsare är Maria i skolbiblioteket, som har frågat om biblioteket ska ha öppet på lunchrasten. Paren är Elsa och Vilgot, och Hamza och Nadia. Läraren lyssnar särskilt på Vilgot och Nadia i dag.

Läs som läsaren. På tavlan står en mening ur gruppens början: *"Då hinner fler låna."* Hamza läser den som Maria: *"Nu vet jag att fler hinner låna. Nu undrar jag varför de inte hinner i dag."* Alla skriver en ny mening som svar, och de lägger meningarna bredvid varandra. Läraren frågar vilken som ger Maria mest. Nadia pekar på Elsas mening, *"På lektionen hinner vi bara lämna tillbaka"*, och säger: *"Den förklarade."* Var och en gör sin egen mening bättre.

Visa och pröva. Läraren läser Marias svar: *"Jag har bestämt mig. Biblioteket har öppet på lunchrasten på tisdagar och torsdagar, fram till jul. Nu vet jag att ni inte hinner låna på lektionen. Det som övertygade mig var att ni räknade: nio elever stod utanför dörren på en rast. Nu undrar jag vem som ställer tillbaka böckerna när jag äter."* Maria skriver också att hon bestämmer över vilka böcker som köps, vad man får göra i biblioteket och hur lånen går till. Läraren visar hur hen tänker ut en egen sak: *"Maria bestämmer över böckerna. Jag vill att hon köper fler faktaböcker om djur. Det är en sak, och hon kan säga ja eller nej."* Var och en säger sedan en sak. Vilgot säger: *"Jag vill att man får spela schack där."*

Tänk och planera. Elsa och Vilgot skriver på den första lappen: *"Vi vill spela schack i biblioteket."* De skriver fyra lappar med skäl. Var och en pekar på den lapp hen själv skulle lägga åt sidan. Vilgot pekar på lappen *"Det är kul"* och säger: *"Bryr sig Maria om det? Kanske inte."* Elsa pekar på samma lapp och säger: *"Vi behåller den om att det blir tyst, för hon vill ha tyst."* Vilgot lägger lappen *"Det är kul"* åt sidan. Läraren frågar: *"Om texten gick till klassen i stället, vilka lappar låg kvar då?"* Vilgot flyttar tillbaka lappen. Läraren säger: *"Just det. Till klassen hade den legat kvar. Nu läser Maria."* Vilgot lägger den åt sidan igen.

Säg. Vilgot berättar texten för Hamza ur det andra paret. Hamza har kortet och frågar: *"Hur menar du med att det blir tyst?"* Vilgot svarar: *"Man pratar inte när man spelar schack. Man tänker."* Läraren säger: *"Det du svarade nu ska med i texten."* Vilgot skriver *"man tänker"* på en ny lapp. Sist säger Hamza hur hans egen text börjar: *"Hej Maria! Tack för att biblioteket har öppet."*

Skriv. Var och en skriver början på sin text. Elsa sitter stilla och säger: *"Jag vet inte hur jag ska börja. Jag tittar på tavlan. Maria läser."* Hon skriver: *"Hej Maria!"* Nadia dikterar på datorn och säger till Hamza: *"Jag börjar med att hon sa ja förra gången, för då blir hon glad."* Läraren läser Vilgots första mening över axeln, *"Vi vill spela schack i biblioteket"*, och frågar som Maria: *"Varför där?"* Vilgot svarar: *"För där är det tyst, och man tänker när man spelar."* Han skriver det i nästa mening. När de slutar skriva har Elsa fyra meningar och Nadia åtta.

Läs upp. Paren säger vad de tar reda på till nästa pass. Vilgot säger: *"Vi räknar hur många som sitter i biblioteket på en rast."*

På bladet Det jag hör står efter passet: Läsaren nämns: Nadia, *"hon sa ja förra gången"*, utan att jag frågade. Lagt åt sidan eller lagt till: Vilgot, *"Bryr sig Maria om det? Kanske inte"*, och lappen *"man tänker"*. Kör fast: Elsa, *"Jag tittar på tavlan."* Frågan under Skriv: till Vilgot, *"Varför där?"* Till nästa pass: Elsa berättar i Säg.

Det du ser, och det du gör

Här står det som brukar hända i just den här kursen. Stödtrappan för när en elev fastnar, och det du gör och undviker som lärare, står i Texttyper i grupp. Där står också det du gör under Skriv, i tabellerna Skrivstödet

och Eleven som har svårt att få ned texten. [Skrivstrategier](#) är ett A4 på kursens sida att ha i handen under skrivtiden.

Skrivstrategier: niclasfohlin.se/skrivstrategier

Det du ser	Det du gör
Eleven vill inte lägga någon lapp åt sidan	Byt läsare en stund: <i>"Om texten gick till din kompis, vilka lappar låg kvar då?"</i> Gå sedan tillbaka till kursens läsare.
Eleven skriver av lapparna, och texten blir en lista	Låt eleven vända på lapparna och berätta texten för dig. Skriv ned det eleven säger mellan skälen, och ge eleven det du har skrivit. I texten skriver eleven utan nummer.
Texten handlar om flera saker	Peka på den första lappen: <i>"Vad vill du? En sak."</i>
Eleven är klar före de andra	Hen läser texten som läsaren, med kortet, och skriver in det läsaren saknar. Från pass 6 ger hen varje skäl en förklaring. Sedan läser hen för en kamrat som också är klar.
Paret har bara ett skäl	Samla fler skäl tillsammans i gruppen innan paret väljer.
De två i paret tycker olika om kursens fråga	Låt dem som tycker lika planera ihop i pass 3. Gruppens text i pass 5 säger det som flest vill, och att några tycker tvärtom.
Eleven vill inte skicka sin text	Hen skriver under med en signatur, eller så lämnar du över texten. Den som ändå inte vill får en läsare i gruppen.
Kursens läsare kan inte komma i pass 3	Ta med två elever före passet och hämta frågan och det hen behöver veta. Går inte det, svarar paren på en fråga du avgör. Hämta kursens fråga till pass 5, där paren skriver lappar 5–12 min och Skriv blir 28–45 min.
Läsarens svar har inte kommit före pass 7	Gå till läsaren med två elever och hämta svaret muntligt. Kommer det ändå inte, svarar du själv som läsare resten av kursen, och paren väljer något som du bestämmer över.
Kursens läsare kan inte komma i pass 12	Be hen svara varje elev på papper före passet. På mötet säger eleven vad hen vill, och du läser upp läsarens svar.

Var hittar du texterna och läsaren?

Texterna står under Kursens material, direkt efter sidan för den vecka de hör till. Mentortexterna är de två texter ni har som förebild: brevet till Jonas i vecka 1, med rubriken Tak till cykelstället, och texten Blöt sadel igen? i vecka 6. I åk 6–7 byter du 5B och femman i mentortexterna mot elevernas årskurs. Du kan byta texterna mot egna: två korta texter där en enda sak skiljer, och en mentortext med skäl som skribenten har sett, räknat eller frågat om.

Kursens läsare är en vuxen på skolan som har något att bestämma. I åk 4–5 är det någon som eleverna känner, till exempel bibliotekarien, fritidsledaren, vaktmästaren eller kökschefen. I åk 6–7 är det rektorn eller den vuxna som leder elevrådet. I vecka 1 ber du hen vara läsare och ger hen bladet Till kursens läsare. Hen gör tre saker. I pass 3 kommer hen i tio minuter och ställer en fråga som hen ska avgöra, och eleverna frågar vad som behövs för att bestämma. I åk 4–5 kan frågan vara "Ska biblioteket ha öppet på lunchrasten?" I åk 6–7 kan frågan vara "Ska eleverna få vara inne på rasterna på vintern?" Före pass 7 svarar hen gruppen med sitt beslut och säger vad mer hen bestämmer över. I pass 12 kommer hen igen och svarar varje elev. Hinner hen inte svara alla, svarar du på resten.

Kursens fråga, den som läsaren ber er hjälpa till med, uppfyller tre krav:

Ja eller nej	Läsaren bestämmer	Elevernas dag
Frågan går att svara ja eller nej på, så att texten handlar om en sak	Beslutet är läsarens eget, och hen har inte bestämt sig	Frågan gäller något eleverna har sett och kan ta reda på mer om

Åk 4–5 och åk 6–7

Kursen är densamma i alla årskurser, men i åk 6–7 byter du läsare och fråga, använder orden åsikt och argument från vecka 1 och skriver raden Säg emot på kortet i pass 9. Går eleverna i olika årskurser, väljer du den som de flesta går i.

Vad	Åk 4–5	Åk 6–7
Kursens läsare	Någon som eleverna känner och som bestämmer över små saker: bibliotekarien, fritidsledaren eller vaktmästaren	Rektorn, eller den vuxna som leder elevrådet
Kursens fråga	<i>"Ska biblioteket ha öppet på lunchrasten?"</i>	<i>"Ska eleverna få vara inne på rasterna på vintern?"</i>
Läsarens frågor	De fyra på kortet	En rad till från pass 9, som du skriver för hand på kortet: Säg emot en gång. Eleven svarar när läsaren säger emot
Orden	Det eleven vill, skäl och förklara	Också åsikt och argument, från vecka 1
Texterna	Som de står	Byt 5B och femman mot elevernas årskurs
Brevet	Brevpappret under Kursens material	Linjerat papper eller dator, om eleverna hellre vill det

I pass 8 svarar gruppen tillsammans på det kursens läsare undrade. I pass 9 visar du hur en text svarar den som säger emot, och det står på veckans sida för vecka 5.

Materialet du behöver

Material	Hur många	När och hur ni använder det
Lappar	Ett ark per par räcker till ungefär tre pass	I strukturen i pass 1, och varje pass från pass 3. Hur du gör lapparna, och vad som står på dem, står under Till läraren: lapparna
Bladet Planen	Ett per par i vecka 2 och 4, ett per elev i vecka 5 och ett till klassläraren i pass 6	Tänk och planera. Den första lappen och skälen ligger i den första rutan, i ordning uppifrån och lite omlott, och lappen åt sidan i den andra
Kortet Läsarens frågor	Ett per par	I delen Säg, och när någon läser en text som läsaren

Material	Hur många	När och hur ni använder det
Diagrammet Mina texter och bladet Mitt mål	Ett papper per elev, med diagrammet på ena sidan och bladet Mitt mål på den andra	Eleven läser målet i Tänk och planera. När en text är klar fyller hen i stapeln och skriver vad hen tar med sig. Under diagrammet står vad som ger en ruta
Sidan Strukturen, vecka 1: Konstruktiv debatt	En sida per bord	Pass 1. Visa den på tavlan, eller skriv ut den
Veckans texter	Ett blad per par	Texterna står efter veckans sida i vecka 1, 3, 4 och 6. Av Två texter och Uppgifter skriver du ut elevens sida
Bladet Brevet	Ett per elev, två gånger	Pass 1 och pass 11. Frågorna, och hur du svarar, står under Till läraren: breven
Bladet Det jag hör	Ett per vecka	I handen medan paren planerar, berättar och skriver
Bladet Till kursens läsare	Ett	Under vecka 1
En mapp per elev, skrivpapper, färgpennor och gem	En mapp per elev	Varje pass. Eleven skriver på varannan rad, så att det läsaren saknar går att skriva in
Ett blädderblock, eller en dator med projektor	Till gruppen	Listan över vuxna i pass 1, det läsaren svarar i pass 3 och gruppens text i pass 5, som ska gå att skicka
Häftmassa eller magneter	Till tavlan	Pass 5, när parens lappar sitter på tavlan
En dator eller platta med elevens skrivstöd	En per elev som skriver bäst så	I delen Skriv. Bestäm före kursen, med klassläraren, hur varje elev skriver

Allt du skriver ut står under Kursens material och i planeringsmallarna.

Följ upp effekten

Du ser om kursen hjälper i det du hör, i det eleven skriver och i det läsaren svarar. Eleven följer sina egna texter i diagrammet. Saknar elevens stapel Pass 6 en ruta för ett skäl med förklaring, berättar eleven i Säg i pass 7, och du är läsaren och frågar "Hur menar du?" vid varje skäl. Efter Uppgift 1 beslutar du hur eleven går vidare. Ger texten i Uppgift 1 en ruta för det eleven vill, minst en för ett skäl med förklaring och en för det läsaren ska göra, avslutar du insatsen. Annars, om stapeln Efter kursen har högst en ruta fler än stapeln Första brevet, tar du upp det med elevhälsan. Annars går eleven en period till på tre veckor, vecka 4 till 6 med nästa grupp, och skriver om en ny sak till den gruppens läsare.

Det jag hör	I varje pass skriver du på bladet Det jag hör vad två eller tre elever säger.
Diagrammet Mina texter	I pass 6, 8 och 10 ser eleven om målet syns, fyller i sin stapel i diagrammet Mina texter och skriver vad hen tar med sig.
Första brevet	Breven i pass 1 och pass 11 visar vad eleven gör utan stöd, och de går till dig. I pass 11 fyller eleven själv i en stapel för varje brev, som det står under diagrammet Mina texter. Det första brevet räknas utan tillägget.
Sista brevet	I pass 11 fyller eleven i stapeln Sista brevet för det nya brevet, bredvid stapeln Första brevet.

Uppgift 1

Eleven skriver Uppgift 1 i ett pass fyra till sex veckor efter kursen. Före passet skriver du ut den ur Uppgifter, vecka 6, och tar fram elevernas diagram Mina texter och Mitt mål. Efter passet läser du texterna, rättar stapeln om den inte stämmer och svarar med tre svarsrader. Du frågar också klassläraren om eleven säger vem som läser.

Mål: det eleven gör efter kursen

Det övergripande målet är att eleven ska kunna övertyga en läsare med skäl som läsaren bryr sig om.

Efter kursen gör eleven oftare det här:

☐ Säger vem som ska läsa och vad hen själv vill, innan hen skriver	☐ Väljer skäl som läsaren bryr sig om, och lägger ett annat åt sidan
☐ Förklarar sina skäl, så att läsaren inte behöver fråga hur hen menar	☐ Avslutar texten med att säga vad läsaren ska göra
☐ Jämför sin text med en annan och säger vad hen tar med sig till nästa text	☐ Känner igen en uppgift som ber om en argumenterande text

Checklista inför kursen

☐ Välj eleverna, bestäm deras skrivstöd och sätt ihop paren.
☐ Läs Till läraren: breven, och skriv två frågor till brevet i pass 1.
☐ Skriv ut bladet Brevet och Två texter, vecka 1: Skolgården till pass 1.
☐ Be i vecka 1 en vuxen på skolan vara kursens läsare, och ge hen bladet Till kursens läsare.
☐ Klipp lappar ur arket Lapparna.
☐ Läs Texttyper i grupp, och öva högt på manuset i Visningen, vecka 2.

Kort om grunden

Kursen bygger på en skrivstrategi i steg, som börjar med läsaren. Läraren visar strategin och tänker högt, och tar sedan bort stödet lite i taget (Harris och Graham, 2017; [Fohlin och Wilson, 2027](#)). I en liten grupp i åk 5–6 behövde sex elever stöd i att skriva. Efter tre eller fyra texter klarade de sig själva (Santangelo, Harris och Graham, 2007). I en studie i helklass med elever på 10–12 år gav eleverna före undervisningen två eller tre skäl men i snitt bara en förklaring. Efter undervisningen var det förklaringarna som hade ökat mest. De elever som behövde mest stöd i att skriva gick minst framåt, och författarna rekommenderar liten grupp (Mason m.fl., 2017). I en stor engelsk studie i helklass gav samma slags undervisning ingen säker effekt, och den utbildning som lärarna fick hade för få praktiska exempel (Torgerson m.fl., 2018).

Bygger på Harris och Graham (2017), Santangelo, Harris och Graham (2007), Mason m.fl. (2017), Torgerson m.fl. (2018) och [Fohlin och Wilson, Skriv! \(utkommer 2027\)](#).

Bilderna i filmerna och figurerna På bordet: Fluent Emoji, © Microsoft Corporation, MIT-licens.

Materialet, planeringsmallarna och lathunden hör inte till den här filen. De står på niclasfohlin.se/stodundervisning/texttyp-argumenterande-text och i filen Allt om metoden.